

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 April 1883, kl. 3 e. m.

*Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5,
i anledning af väckt fråga om obligatorisk veterinär-
besigtning vid export af kreatur samt desinficering af
kreaturförande fartyg.*

I anledning af en inom Andra Kammaran uti förevarande hänseende framställd motion, N:o 30, har bemälda Kammare, med bifall till sitt Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6, för sin del beslutat:

“att Riksdagen uti underdånig skrifvelse anhåller, det Kongl. Maj:t täcktes påbjuda sådana anordningar, att alla för export till utlandet (Norge undantaget) bestämda kreatur blifva omedelbart före inskeppningen af legitimerad veterinär besigtigade, äfvensom att de fartyg, som äro bestämda att till utlandet öfverföra kreaturen, må före dessas emottagande varda desinficierade“;

och har Första Kammaran behagat hänvisa detta ärende till sitt Tillfälliga Utskott N:o 2.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskott anför till stöd för förslaget, bland annat:

att ehuru icke någon elakartad smittosam kreaturssjukdom förefinnes i Sverige och, med undantag af mul- och klöfsjukan 1875, hvilken snart utrotades, någon svårare sjukdom bland kreatur icke inträffat sedan 1856, då en elakartad lungsjuka yppade sig i Skaraborgs län, är det lätt förklarligt, om kreatur vid ankomsten till utskeppningsorten befinnas lida af tillfälliga åkommor, hvilka kunna framkalla misstanke om sjukdom af vida värre beskaffenhet;

att, då förslag om obligatorisk veterinärundersökning af kreatur, bestämda för export, först väcktes, fruktade man på vissa håll, att en sådan skulle innebära hinder för den fria handeln och medföra minskning i kreaturens värde till förfång för egaren; men att det blifvit praktiskt ådagalagdt, huru oberättigad denna fruktan var, enär det ångbåtsbolag, som förmedlar exporten till England från Helsingborg, Landskrona och Malmö, ovilkorligen fordrar undersökning af hvarje djur, innan det tages ombord i fartyget; och har det visat sig dels att denna frivilliga åtgärd, långt ifrån att vara i någon mån hinderlig, medfört den stora, numera erkända fördel, att kreatursegaren icke äfventyrar att ett efter jernvägsresans besvärligheter af tillfällig sjukdom lidande kreatur dör eller måste nedslagtas ombord; dels att kostnaden för undersökningen utgör endast 30 öre för hvarje nötkreatur, 15 öre för kalf, 10 öre för får eller svin; åberopande Utskottet bilagorna A, B och C vid betänkandet, hvilka utvisa att många till export anmälda kreatur blifvit af veterinär i nämnda städer kasserade; men

att det emellertid är klart, att, så länge veterinärundersökningen icke blifvit obligatorisk, ett enskildt bolags åtgöranden icke kunna blifva särdeles verksamma, enär ett af veterinär kasseradt djur saklöst får utföras på annan väg till England, hvarest, i händelse djuret befunnes vara sjukt, dess ursprungliga hemort lätt utrönes.

Vidare åberopar Andra Kammarens Tillfälliga Utskott den sakrika utredning Första Kammarens Första Tillfälliga Utskott vid 1882 års riksdag, i anledning af en utaf Friherre Cederström väckt motion, uti Utlåtande N:o 4 lemnat om frågans olika stadier, af hvilken utredning inhemtas, att icke mindre än sex hushållningssällskap hos Kongl. Maj:t anhållit om skärpt kontroll vid kreatursexport; hvarför utan sydsvenska ångfartygs-aktiebolaget i Malmö hos Kongl. Maj:t gjort framställning i samma hänseende.

Uti sistnämnda utlåtande upplyser Första Kammarens Tillfälliga Utskott, att någon nämnvärd export af lefvande kreatur eger rum endast från Ystad, Malmö, Landskrona, Helsingborg, Halmstad, Göteborg och Uddevalla. Då emellertid nyss omförmälda framställningar ännu voro på Kongl. Maj:ts pröfning beroende, och Utskottet hyste den tillförsigt, att denna för en stor del af landet så viktiga fråga komme att ordnas på ett för vår kreatursexport betryggande sätt, hemstälde Utskottet, att motionen icke för närvarande skulle till någon Riksdagens åtgärd föranleda; hvilken hemställan af Första Kammaran bifölls.

På sätt Andra Kammarens Tillfälliga Utskott antyder, åtnjuter Sverige för närvarande rättigheten att utan nedslagting införa nötkreatur i England. Ett mera framträdande sträfvande pågår dock i

detta land att till den inhemska jordbrukarens fördel försvåra eller förhindra importen. Sådan åsigt uttalas öppet af "Farmer Alliance", och helt nyligen framställes af dess exekutivkomité yrkande om nödvändigheten af mera energiska åtgärder för att förhindra ny införsel och utbredning af kreaturssjukdomar.

Tillståndet att införa lefvande kreatur till England gäller dock endast hornboskap och får från Sverige och Danmark. Införsel af svin från dessa länder är nemligen förbjuden genom en regeringsakt den 8 September 1882. Svinkreatur få väl föras till några bestämda platser för att der nedslagtas, men föreskrifterna för sådan import äro så restriktiva och omständliga, att export af lefvande svin från Sverige och Danmark till England kan anses vara afstannad.

Anledningen till detta förbud lär vara, att under sommaren 1882 två svinkreatur, afsända från Helsingborg på en dansk ångare, till Newcastle, förklarades vid ankomsten vara behäftade med en smittosam febersjukdom; och ehuru det ingalunda är styrkt, att någon dylik smittosam sjukdom bland svinkreaturen förefinnes i de skandinaviska länderna, torde ej ringa svårighet möta att, under nuvarande agitation från de engelska landbrukarnes sida, få förbudet upphäfdt.

I dessa dagar träder i tyska riket en lag i kraft, hvarigenom införsel af svin, fläsk och korf från Amerika är förbjuden. Det har icke lyckats Utskottet att få del af denna lag, men enligt Hamburger Börsenhalle för den 17 sistlidne Mars lærer väl införsel af svin och fläsk från grannländerna medgifvas, dock under iakttagande af betryggande försigtighetsmått, att ingen amerikansk produkt genom mellanhandel införas i Tyskland.

Då nu införsel till Sverige af amerikanskt fläsk är medgifven, lærer vidare export af fläsk från Sverige till Tyskland icke blifva verkställbar, och landets genom det engelska införselförbudet redan inskränkta export af lefvande svin lätt nog kunna försvåras, så vida icke de i den tyska författningen gjorda föreskrifter blifva för landtmannen kända och af honom noggrant iakttagas.

Lätt inses att om under de senaste åren, då export af kreatur från Sverige till Danmark varit förbjuden och en oberättigad misstanke om kreaturssjukdom i Sverige sökt inverka jemväl på exporten till England, åtgärder af nu föreslagna beskaffenhet blifvit vidtagna, desamma kunnat misstydas, såsom bevis på rättmätigheten af nämnda misstanke.

Förhållandet är nu mera dess bättre förändradt; och då det är af synnerlig vigt, att man i möjligaste måtto söker förebygga att icke, till följd af tillfälliga sjukdom hos exporteradt kreatur, misstanke om

kreaturssjukdom i landet uppstår, synes tiden vara inne att lämpliga åtgärder för ändamålets vinnande blifva vidtagna.

Vid Andra Kammarens Utskotts betänkande finnas uti bilagorna litt. D, E, F och G återgifna åtskilliga af danska regeringen meddelade föreskrifter angående utförseln af husdjur, äfvensom bilagan H upp- tager danska landthushållnings-sällskapets hemställan i frågan.

Kongl. danska inrikesministeriet har sammanfattat gällande be- stämmelser i förevarande fråga uti cirkulär den 15 sistlidne Mars, hvil- ket, benäget delgifvet Utskottet, återfinnes i bilagan vid detta utlåtande.

Såsom ofvan blifvit omfördt, äro åtskilliga framställningar i ämnet beroende på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning; och ifrågasättas kan, huruvida, vid sådant förhållande, Riksdagen bör aflåta den föreslagna underdåniga skrifvelsen; men det synes Utskottet, som uti ärende af förevarande beskaffenhet, der förslag förekomma, hvilka, i händelse de godkännas, innebära en viss, om äfven fullt lämplig inskränkning i den fria handeln och medföra någon, visserligen obetydlig utgift för de enskilde, ett uttalande af Riksdagen kan med skäl ega rum; och får Utskottet, med åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställa,

att Första Kammaran behagade instämma uti
 Andra Kammarens beslut.

Stockholm den 13 April 1883.

På Utskottets vägnar:

W. STRÅLE.

Bilaga.

Afskrift af Ministerialtidenden for 1883.

Administrative Befalinger af almindeligere Karakter.

Cirkulære fra Indenrigsministeriet til samtlige Amtmænd og Politi- direktøren i Kjøbenhavn.

Ministeriet har anset det for hensigtsmæssigt til Brug for Veteri- nærpolitiet under Et at samle og i Forbindelse dermed nærmere at

forklare og fuldstændiggøre de til forskjellige Tider givne Bestemmelser vedrørende Udførselen af Kreaturer herfra Landet til Storbritannien, og skulde derfor herved have indskjærpet, at Veterinærpolitiet i de Havnestæder, hvorfra Udførsel til Storbritannien sker, nøje iagttager Følgende:

1.

Ethvert Kreatur, som med Skib agtes udført til Storbritannien, skal forinden Indladningen paa Afsenderens Bekostning undersøges af en dertil af vedkommende Politimester antagen Dyrlæge og maa kun indskibes, saafremt det ved Undersøgelsen befindes, at det ikke frembyder noget Tegn til at lide af nogen smitsom Sygdom, og saafremt der i øvrigt ej heller er nogen Grund til at formode, at det skulde være smittet af saadan Sygdom, hvorom Attest bliver at afgive af Dyrlægen (Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 26de Februar 1876 § 1).

Forbudet mod Indskibning af Kreaturer til Storbritannien er ogsaa anvendeligt med Hensyn til saadanne Kreaturer, som, skjøndt de ved den foreskrevne Undersøgelse ikke findes lidende af nogen smitsom Sygdom, dog frembyde *Symptomer, som kunne befrygtes i det nævnte Land at ville vække Mistanke* om saadan Sygdom (Indenrigsministeriets Cirkulære af 7de Octob. 1878.)

Ved Undersøgelsen af de paagjældende Kreaturer, der maa foregaa i Land, og ved hvilken de særskilte Flokke skulde holdes saaledes afsondrede fra hverandre, at ingen Overførsel af mulig tilstedeværende smitsom Sygdom fra den ene Flok til den anden kan finde Sted (Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 26de Februar 1876 § 2), maatte Opmærksomheden med Hensyn til hvert enkelt Dyr særlig henvendes paa:

a) om det frembyder Tegn til almindelig *Feberliden* enten uden eller i Forbindelse med nogen saadan Liden af enkelte Organer eller Organsystemer, at deraf vil kunne opstaa endog *kun Spor af Mistanke om tilstedeværende Smitsot hos Dyret*. Som Tegn, der i saa Henseende særlig maa opfordre Dyrlægen til Agtpaagivenhed og nærmere Undersøgelse, skal fremhæves: *et udtæret, usselt og ilde Udseende med haard, fastliggende Hud og slet Haarlag, Kuldegysninger, hyppigt og anstrængt Aandedræt, Hoste og abnorme Aandedyde, sygelig forandret Hudfarve, Afsondring og Udtømmelser som stærkt Flod af Øjne og Næse, blodig Urin, blodige Ekskrementer og lignende.*

b) om der paa Dyret findes *Hududslet, Hudblottelser eller Saar* af mindste mistænkelige Beskaffenhed. Det vil derfor være nødvendigt, at Dyrlægen med Hensyn til hvert enkelt Dyr (Kvæg og Faar), fore-

tager en direkte Undersøgelse af dets Læber, Tandkjød, Tunge og Mundhule i det Hele taget, endvidere af Yver og Patter, af Klovespalter, Kroner og Baller med Hensyn til mulig Tilstedeværelse af Blegne-, Blære- eller Pusteludsled, Overhudsafstødninger eller andre Beskadigelser af Hud- og Slimhindebeklædning. For Hornkvægets Vedkommende vil Undersøgelsen af Klovene dog kunne indskrænkes til Forlemmerne alene, hvis Dyret ikke har en ømmelig eller haltende Gang paa Baglemmerne, i hvilket Tilfælde ogsaa disse maa "holdes op" for nøjagtig at undersøges. Hvad Faarene angaar, vil det være af Vigtighed, at ogsaa Hudens, særlig de nøgne Hudpartiernes Tilstand nøje undersøges til Forvisning om, at der ikke forefindes Uldfald, Saar, Skorper og Skældannelse i fremtrædende Grad, Blegner, Blærer eller Pustler, der kunne lede Formodningen hen paa Koppe- eller Skabsygdøm. Til Undersøgelsens omhyggelige Foretagelse maa Faaret ligge paa Ryggen.

I alle saadanne Tilfælde, hvor de ovennævnte sygelige Tilstande og Beskadigelser, eller andre, der kunne tillægges lignende Betydning, maatte forefindes hos de til Undersøgelse fremstillede Dyr, bliver Sundhedsattest for disse at nægte, og deres Udførsel til Storbritannien at forbyde.

Ethvert Kreatur bliver forinden Indskibningen, der skal ske under Veterinærpolitiets Tilsyn, at forsyne med et tydeligt Mærke, som anbringes med Oliefarve eller indbrændes i Hornet; dette Mærke bliver af Dyrlægen at anføre i den Sundhedsattest, som han udsteder for Dyret, og som tillige maa angive dettes Kjøen (Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 26de Februar 1876 § 4).

Umiddelbart efter endt Eftersyn afgiver Dyrlægen Indberetning til Politimesteren om Resultatet af samme. Forsaavidt Kreaturer ere tilbageholdte paa Grund af, at Dyrlægen har maattet nægte dem Sundhedsattest, bliver derom af Politimestern uopholdelig at gjøre Indberetning hertil, ledsaget af Dyrlægens Erklæring om hvorfor han ikke har kunnet afgive Attesten, samt af Oplysning om, hvilke Foranstaltninger der i Anledning heraf maatte være truffene (Indenrigsministeriets Cirku-lære af 28de Aug. 1878).

2.

Intet Skib maa benyttes til Transport af Husdyr til Storbritannien, forinden Veterinærpolitiet har givet Tilladelse dertil, og saadan Tilladelse maa, saafremt der er Grund til at anse Skibet for smittefarligt, først meddeles, naar Skibet er blivit behørig desinficeret (Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 26de Februar 1876 § 3).

Som smittefarligt bliver at anse:

a) ethvert Skib, der paa sin sidste Rejse forinden Afgangen herfra Landet har anløbet en Havn i et udenfor Storbritannien liggende Land, hvorfra Indførsel af levende Kreaturer hertil er forbudt eller betinget af 3 Ugers Afspærring paa Ankomststedet, eller hvorfra saadan Indførsel til Storbritannien er forbudt, hvilket sidste for Tiden er Tilfældet med alle andre Lande end de britiske Besiddelser i Nord-Amerika og de skandinaviske Lande.

b) ethvert til Kreaturudførsel fra Danmark til Storbritannien benyttet Skib, saasnart det, om end for kortere Tid, har været i anden Fart.

c) ethvert Skib, derunder ogsaa indbefattet de i fast Kreaturfart mellem Danmark og Storbritannien gaaende, naar det i Returladning fra sistnævnte Land har medbragt let smitteførende Gjenstande saasom *Uld, Haar, Huder, Hø, Halm og lignende*.

Det er forbudt at afsende Kreaturer herfra Landet til Storbritannien med Skibe, som enten medføre Kreaturer fra fremmede Steder eller paa Rejsen til Bestemmelsesstedet anløbe fremmede Havne, for der at indlade Kreaturer (Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 28de Aug. 1878).

Ligeledes er det forbudt at afsende Kreaturer med Skibe, som *medføre fersk Kjød* — herfra dog undtaget, hvad der medtages til Brug under Rejsen —, med mindre det er Kjød af Kreaturer, som ved Slagtningen eller efter Slagtningen, før de udhugges og medens samtlige Indvolde endnu ere tilstede, ere besigtigede af en Dyrlæge og befundne sunde, og derhos Kjødet eller dets Inpakning er bleven forsynet med en paaklæbet eller vedhæftet Attest, hvorved den besigtigende Dyrlæge under sit Navn, vedføjjet Ordet "Dyrlæge", samt med Angivelse af Udfærdigelsesdagen og Stedet har bevidnet, at det er "Kjød af et sundt Kreatur" (Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 30te April 1879).

I Overensstemmelse hermed maa derfor intet Kreatur af Veterinærpolitiet tillades indskibet til Storbritannien, saafremt det paagjældende Skib har enten Kreaturer fra *fremmede Steder eller fersk Kjød, som ikke er forsynet med den omhandlede Attest*, ombord. Naar det ikke er Tilfældet, maa Indskibningen dog først tilstedes, efterat Skibets Fører har afgivet en skriftlig Erklæring, hvorved han forpligter sig til ikke at indlade fersk Kjød her, med mindre Kjødet er forsynet med den nævnte Attest, og naar Skibet ikke afgaar direkte til Bestemmelsesstedet, til ikke at indlade Kreaturer eller fersk Kjød i de fremmede Havne, som Skibet paa Rejsen til Bestemmelsesstedet maatte anløbe.

3.

Endelig bliver det Fornødne til Sikringen af Dyrenes Sundhedstilstand under Overrejsen saavidt muligt at paase, derunder navnlig, at Skibene ikke indtage flere Kreaturer end Pladsen tilsteder, at der er sørget for tilstrækkelig Ventilation ombord, at Skibene ere forsynede med et saa stort Kvantum Hø, Halm og Vand, at det kan strække til, selv om Rejsen maatte blive forsinket, samt at der findes de til Kreaturerne forsvarlige Røgt og Pleje nødvendige Folk ombord (Indenrigsministeriets Cirkulære af 2den Juli 1870).

Et Antal Exemplarer af nærværende Cirkulære vil blive tilstillet Dhrr Amtmænd og Hr Politidirektøren.

Indenrigsministeriet, den 15de Mars 1883.

E. SKEEL.

J. Hoppe.

Att förestående afskrift är lika lydande med det i Ministerialtidenden införda originalcirkuläret, med undantag att i afskriften befinnliga kursiveringar der ej förekomma, betygar

Ex officio

H. W. Hedenstierna,

1:ste Kanslist i Riksdagens Första Kammare.